

Ref. THOMOR
Den 11. januar 2023
Jr. Nr. 22-0160-000031

Afgørelse om screening af ændring af lov om drift af landbrugsjorder

Landbrugsstyrelsen sendte den 26. april 2022 et udkast til screening for miljøvurdering i høring i forbindelse med en ændring af lov om drift af landbrugsjorder som indgår i lovforslag om administration af den fælles landbrugspolitik.

Der er foretaget høring af følgende berørte myndigheder:

- Miljøministeriet
- Erhvervsministeriet
- Indenrigs- og Boligministeriet

Høringsfristen udløb den 20. maj 2022.

Landbrugsstyrelsen har ikke modtaget høringssvar fra berørte myndigheder.

Baggrund for vurdering

Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v. indeholder også en ændring af lov om drift af landbrugsjorder (herefter driftsloven). Ændringen består bl.a. af en forøgelse af hektargrænsen for småbiotoper og småplantninger fra 0,5 til 1,0 ha. Ændringen indebærer, at småbiotoper og småplantninger til og med 1,0 ha fremover vil være et jordbrugsmæssigt formål, og dermed en forsvarlig jordbrugsmæssig måde at anvende landbrugsjorderne på, selvom der ikke gennemføres dyrkning på arealerne. Ændringen indebærer desuden, at pligten til at holde arealet fri for opvækst af træer og buske, først vil gælde for småbiotoper, der består af træer og buske, og småplantninger, der overstiger 1,0 ha.

Ændringen af driftsloven vurderes nødvendig, fordi loven ellers ville hindre en øget etablering af større småbiotoper, og dermed udgøre en barriere for indførelsen af henholdsvis småbiotoper i medfør af grundbetalingen (tidligere omtalt som bruttoarealmodel), krav til opretholdelse af god landbrugs- og miljømæssig stand vedrørende minimumsarealer til ikke-produktive elementer (GLM 8) og bio-ordning for biodiversitet og bæredygtighed.

Småbiotoper i medfør af grundbetalingen (Bruttoarealmodellen) kommer til at indebære, at der fortsat kan gives basisindkomststøtte, selvom en del af landbrugsarealet ikke opfylder det årlige aktivitetskrav. Op til 20 procent af landbrugsarealet kan således være småbiotoper med f.eks. opvækst af træer og buske, vildt- og bivenlige tiltag og våde områder. Disse områder med småbiotoper kan også opnå tilskud i bioordningerne på nær biodiversitet og bæredygtighed.

GLM 8-kravet kommer til at indebære, at landbrugere skal sikre, at mindst 4 procent af deres samlede omdriftsareal udgøres af ikke-produktive elementer eller -arealer. Kravet kan dog sænkes til 3 procent, hvis landbrugeren indgår i en bio-ordning for biodiversitet og udlægger i alt mindst 7 procent ikkeproduktive elementer på omdriftsarealer. Alle danske bedrifter der har omdriftsarealer til rådighed er omfattet af kravet. Disse områder er samtidig tilskudberettigede til grundbetaling, Ø-støtte og økologisk arealtilskud.

Bio-ordningen for biodiversitet og bæredygtighed er en ordning, der kommer til at støtte frivillig udlægning af arealer til beskyttelse af biodiversitet, der udlægges ud over basisforpligtelserne under GLM8. Støtte ydes til elementer og arealer, der udlægges med enten brak eller småbiotoper. Arealerne må ikke anvendes til produktion og må derved heller ikke dyrkes, gødskes eller sprøjtes i perioden. For brakarealer er det pålagt, at arealet årligt skal slås eller sås med en blomsterblanding. Disse områder er samtidig tilskudsberettigede til grundbetaling.

For så vidt angår landbrugsarealer, for hvilke der søges om landbrugsstøtte, foreligger der allerede strategiske miljøvurderinger af Danmarks strategiske CAP-plan, som også omfatter indførelsen af en bruttoarealmodel, GLM 8-kravet og bio-ordningen for biodiversitet og bæredygtighed.

Af disse miljøvurderinger fremgår det, at GLM 8 kravet og bio-ordningen for biodiversitet har en positiv indvirkning på biodiversitet i forhold til 0-scenariet. Tilsvarende anføres det i forhold til bruttoarealmodellen, at friholdelsen af arealer fra landbrugsaktiviteter kan have en positiv påvirkning af en række miljøfaktorer som f.eks. klima, vand og biodiversitet.

Se nærmere i Strategiske Miljøvurderinger af 1. september og 11. november 2021, som kan findes her: [Høring af strategisk miljøvurdering af forslag til den danske CAP-plan 2023-27](#) og [Supplerende strategisk miljørapport af justeret forslag til den danske CAP-plan 2023-27](#)

Der foreligger således allerede en positiv miljøvurdering af de afledte konsekvenser af ændringen af driftsloven for de arealer, for hvilke der søges om støtte fra ordninger omfattet af den danske CAP-plan. Dette vil i praksis omfatte langt hovedparten af landbrugsarealerne i Danmark.

Da der vil være landbrugsarealer, som omfattes af ændringerne af driftsloven, men som ikke er omfattet af en ordning om støtte omfattet af den danske CAP-plan, og som derfor ikke er omfattet af miljøvurderingerne af CAP-planen.

Der foretages derfor en selvstændig screening af konsekvenserne for disse arealer som følge af ændringen af driftsloven.

Miljøvurderingsloven

Det følger af § 8, stk. 1, nr. 3, i miljøvurderingsloven, at der gennemføres en miljøvurdering af planer og programmer, når disse vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 8 stk. 2. Det følger af § 8, stk. 2 nr. 2, at en myndighed skal gennemføre en vurdering af, om planer og programmer kan få væsentlig indflydelse på miljøet, når disse i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser og kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet.

Det vurderes, at ændringer af driftsloven er omfattet af miljøvurderingslovens bestemmelser, idet der er tale om en plan, der fastlægger rammerne for den fremtidige arealanvendelse indenfor landbrug.

Udgangspunktet er således, at der skal foretages en miljøvurdering.

Screening

Udgangspunktet om, at der skal ske en miljøvurdering kan dog fraviges, såfremt der alene er tale om mindre ændringer i en plan eller et program. I dette tilfælde gælder kravet om miljøvurdering kun, hvis (ændringen af) planen eller programmet kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 2.

Til brug for denne vurdering (screening) skal der tages hensyn til kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3, det vil sige planens karakteristika og kendetegn ved indvirkning og det område, der kan blive berørt, jf. miljøvurderingslovens § 10.

Screeningsvurdering

I det nedenstående skema foretages en vurdering af, om ovennævnte regeludkast kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

Planens karakteristika	Væsentlig indvirkning	Ikke væsentlig indvirkning	Ikke relevant	Bemærkninger
I hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler,		X		<p>Ændringerne i driftsloven, som omfattes af denne screening, og som ikke allerede er omfattet af miljøvurderingerne af CAP-planen, påvirker alene en mindre del af landbrugsarealerne og vurderes allerede på denne baggrund ikke at medføre væsentlige ændringer i forhold til projekter og andre aktiviteter. Dertil kommer, at ændringen alene vedrører landbrugsarealer, som i forvejen er underlagt en række krav til arealanvendelsen, hvorfor effekten af ændringen i forhold til projekter og andre aktiviteter vurderes at være minimal.</p> <p>Ændringen af driftsloven vurderes derfor ikke at have betydning for øvrige projekter og aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller tildeling af midler.</p>
I hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer eller programmer, herunder også planer og programmer, som indgår i et hierarki,			X	Ændringen af reglerne i driftsloven vurderes ikke at have indflydelse på andre planer, herunder også planer, som indgår i et hierarki.
Planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling,		X		Ændringen af driftsloven kan føre til flere større arealer med småbiotoper og småplantninger, som vil gavne naturen og biodiversiteten, herunder sikre flere levesteder for dyr og planter i landbrugslandskabet i forhold til i dag. Samtidig sikrer den foreslåede hektargrænse på 1,0 ha imod, at meget store arealer varigt skifter karakter ved tilgroning med selvsåede buske og træer, idet sådan tilgroning kan true de lysåbne naturarealers indhold af vilde planter og dyr.

Miljøproblemer af relevans for planen eller programmet		X	<p>Landbrugsproduktion udgør en relativt høj andel af arealanvendelsen, da mere end halvdelen af det samlede danske areal er landbrugsarealer. Dette kan påvirke mulighederne for plads til naturen.</p> <p>Den 4. oktober 2021 blev der indgået en aftale om grøn omstilling af dansk landbrug mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne. Af denne aftale fremgår det blandt andet, at der skal sikres bedre plads til naturen i landbrugslandet, og at landbrugsproduktionen i højere grad skal ske under hensyntagen til natur og biodiversitet.</p>	
Planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning, der stammer fra en EU-retsakt (f.eks. planer og programmer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse).			X	Ændringen forventes ikke at have relevans for gennemførelsen af anden miljølovgivning.
Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt				
Indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet		X		<p>Med udgangspunkt i de strategiske miljøvurderinger, der er foretaget i forbindelse med CAP-planen, vurderes det, at ændringen af driftsloven også kan få en positiv indvirkning på biodiversitet og en række miljøfaktorer som f.eks. klima og vand for de arealer, der ikke indgår i støtteordninger omfattet af CAP-planen.</p> <p>Med udgangspunkt i karakteren af ændringerne er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri vurdering, at ændringen af driftsloven ikke har negativ betydning for indvirkningen på miljøet med hensyn til sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet.</p>
Indvirkningens kumulative karakter		X		<p>Det vurderes, at ændringen af driftsloven kan få en positiv effekt på miljøet, fordi det muliggør større småbiotoper.</p> <p>Ændringen vurderes således ikke at have en negativ indvirkning på miljøet i forhold til kumulative effekter.</p>

Indvirkningens grænseoverskridende karakter		X		Ændringen i driftsloven har alene konsekvenser for landbrugsarealer i Danmark og vurderes derfor ikke at kunne få negativ indvirkning på miljøet af grænseoverskridende karakter.
Faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker)		X		Ændringen i driftsloven vurderes ikke at medføre fare for menneskers sundhed. Ændringen muliggør større småbiotoper, hvilket vil være positivt for biodiversiteten og miljøet.
Indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt)				Ændringen af driftsloven vil berøre alle landbrugsarealer, som i dag udgør ca. 2,6 millioner hektar, hvor dog kun en mindre del (omkring 2 procent) omfattes af denne screening, som alene vedrører arealer, der ikke allerede er omfattet af miljøvurderingerne af CAP-planen.
Værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt som følge af:				
Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv		X		De påvirkede områder vil være arealer, der allerede i dag er defineret som landbrugsarealer med forskellig driftsformer. Ændringen af driftsloven vurderes ikke at berøre værdien eller sårbarheden af områderne, men forventes generelt at bidrage til en styrkelse af biodiversiteten.
Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier		X		De påvirkede områder vil være arealer, der allerede i dag er defineret som landbrugsarealer med forskellig driftsformer. Ændringen af driftsloven vurderes ikke at berøre værdien eller sårbarheden af områderne, men forventes generelt at bidrage til en styrkelse af biodiversiteten.
Intensiv arealudnyttelse		X		De påvirkede områder vil være arealer, der allerede i dag er defineret som landbrugsarealer med forskellig driftsformer. Ændringen af driftsloven vurderes ikke at berøre værdien eller sårbarheden af områderne, men forventes generelt at bidrage til en styrkelse af biodiversiteten.
Indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan.		X		Hovedparten af landbrugsarealerne ligger i dag uden for områder, der har beskyttelsesstatus. Dog kan der også være landbrugsdrift på arealer indenfor områder med beskyttelsesstatus, hvor landbrugsaktiviteten allerede i dag foretages under hensyntagen til beskyttelseshensynene i områderne.

			Ændringen af driftsloven vurderes generelt at bidrage positivt til en styrkelse af biodiversiteten og således bidrage til områdernes beskyttelsesstatus.
Sammenfatning		X	For de arealer der ikke omfattes af en ordning om støtte omfattet af den danske CAP-plan, og som derfor ikke er omfattet af miljøvurderingen af CAP-planen vurderes ændringen af driftsloven ikke at føre til en væsentlig påvirkning af miljøet.

Afgørelse

Ved en gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er det Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen af driftsloven for så vidt angår de arealer der ikke omfattes af en ordning om støtte omfattet af den danske CAP-plan ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af miljøet.

På baggrund af disse oplysninger træffer Landbrugsstyrelsen afgørelse om, at der ikke skal foretages en miljøvurdering.

Klagevejledning

Efter miljøbeskyttelseslovens § 48 stk. 3 er der mulighed for, at klage over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er dog alene muligt at klage over retlige spørgsmål. Klager skal være indgivet inden 4 uger fra offentliggørelsen af screeningsafgørelsen.